

M. TULLI. CICERONIS RITHOR
LIB. I. INCIPIT.

SEPE CITOVL TV HOC MECV
cogitavi homine. animali plus attulerit
hominib; & civitatib; copia dicendi. ac
summi eloquentie studii. Nam cu' exiret
publice decurita chidit. & maximaru ei
mratu ueteres animo calamitates colligo
non minima iudeo p'disertissimos homines
inuenta parte incommoda. Cu' aut res abnta memoria ue
tustate remotas. exlectaru monumtis repetere instituo. multas
urbes cstruitas. plurima bella restincta. firmissimas societates
lunctissimas amicitias. itellego ca. animi ratione. tu facili elo
quentia copartitas. A me quide' diu cogitante ratio ipsa
inhanc potissimu sententia ducit. ut existime sapientia sine
eloquentia paru pdesse ciuitatib; eloquentia uero sine sapien
tia numu obet pleruq; pdee nuqua. Qua re si quis omisiss
rectissimis atq; honestissimis studiis rationis. & officii clumit
omne opera iexercitatione dicendi. is utilis sibi p'mcios patrie
cuis alit. Qui u' ita se se armat eloquentia ut non pugnare
comodi patrie. sed phis ppuignare possit. si mihi uir. & suis
& publicis rationib; pfectu utilissimis. atq; amicissim cuius fore
uidetur. Unde inchoat eloquentia.

Ac si uolum' hui' rei que uocat eloquentie siue artis. siue stu
diu siue exercitationis cuius siue facultatis ab natura p
fecte chiditare principiu. reperiem id ex honestissi causis
natu. atq; optimis rationib; pfectu. Na fuit qdā tēp cū in
agris homines passi bestiaru modo uagabant. & sibi uictu
firo uita p'pagabant. nec ratione animi quicquā. sed ple
raq; uirib; corporis ammuistrabant. Non dū diuine
religionis. n̄ humani officii ratio colebatur nemo

LIB. I. INCIPIT.

EPICURVS LTV HOC MECV
cogitavi bonine. animali plus attulerit
hominib; & ciuitatib; copia dicendi. ac
sumu eloquentie studiū. Nam cū & nre rei
publice decrūta clidero. & maximari ci
uitatu ueteres animo calamitates colligo.
non minū uideo. p disertissimos homines

in uetā partē incōmoda. Cū aut res ab nra memoria ue
tustate remotas. ex literariū monimētis repetere instituo. multas
urbes cōstitutas. plurima bella restincta. firmassimas societates.
sanctissimas amicitias. itelligo cū animi ratione. tū facili elo
quentia cōparatas. A me quidē diu cogitante ratio ipsa
in hanc potissimū sententiā ducit. ut existimē sapientiā sine
eloquentia. parū pdesse ciuitatib; eloquentiā uero sine sapien
tia numū obce plerūq; pde nūquā. Qua re si quis omis
sissimis atq; honestissimis studiis rationis & officii cūmit
omne opē i exēratione dicendi. is iūtilis sibi pncipios patrie
ciuis sit. Qui uita se se armat eloquentia. ut nō pugnare
cōmoda patrie; sed p his pugnare possit. is mihi uir. & suis
& publicis rationib; pfectū utilissimū atq; amicissimū ciuis fore
uidetur. UNDE INCIPIT ELOQUENTIA

Ne suuolum hui rei que uocatur eloquentie siue ^{du scribit} artis. siue stu
diū siue exērationis cuius siue facultatis ab natura p
fecte cōsiderare principiu. reperiem id ex honestissimis ^{du scribit} causis
nati atq; optimis rationib; pfectū. Nā fuit qdā tēp cū in
agris homines passi bestiarū modo uagabant. & sibi uictu
fero uitā ppagabant. nec ratione animi quicquā. sed ple

ritas gravissima debet esse et illis immortalibus; qui locus sumitur
ex fortibus; ex oculis uariis; ostentis; per dignis responsis; simul;
rebus; sic maioribus; nostris; regibus; ciuitatibus; gentibus; hominibus; sa-
pientissimis; senatui populo; legum scriptoribus; Secundus locus est
per quem illa res ad quod pertinet; cum amplificatione per indignatio-
nem ostenditur; dicitur ad omnes; aut ad maiorem partem quod atrocissi-
mum est an ad superiores; quales sunt in quorum ex auctoritate in-
dignatio sumitur quod indignissimum est an ad pures animo for-
tuna corpore quod iniquissimum est; an ad inferiores quod superbi-
simum est; Tertius locus est per quem querimus quid nam sit even-
turum; si de ceteri faciant; & simul ostendimus; huic si con-
cessum multos emulos eiusdem audacie futuros; Ex quo quod
mali sit eventurum demonstrabimus Quartus locus est per
quem demonstramus multos alacres expectare quid sta-
tuatur; quo dum concessum sit; sibi quoque tali de re quod lice-
at intelligere possint; Quintus locus est per quem ostendimus ce-
teras res per per quam constitutas; intellecta ueritate commutatas
corrigi posse; hanc esse rem; quae si sit semel iudicata neque alio
commutari iudicio neque; ulla potestate corrigi possit; Sextus
locus est per quem consulto & de industria factum demonstratur
& illud adiungit uoluntario maleficio ueniam dari non oportere
impudentiae concedi nonnumquam conuenire; Septimus
locus est per quem indignamur quod tetrum crudele nefarium
tyrannicum factum esse dicamus; primum in animam obulentiam quae
res ab legibus; & ab aequali iure remotissima sit; Octauus
locus est per quem demonstramus non uulgare neque; factitatum esse
neque; ab audacissimis quidem hominibus; id maleficium de quo
agitur; atque id a feris hominibus; & ab barbaris gentibus; & in
manibus; bestiarum esse remotum; haec est quae in parentes liberos

nam cum commemorari quare sunt res in seipso habent quod aucto
res gravissima debet et tunc iniquitatem qui locus honoris
ex fortibus ex oculis uariis ostendit per aliquos respondit similib.
res hic inasant; nris regib; ciuitatib; gentib; hominib; la
mentissimis. Tertius populo legu scripturib; Secundus locus e
p que illa res ad quos pertinet in amplificatione per indignatio
ne ostenditur. Agit ad omnes aut ad maiorem partem qd concessi
mus e an ad superiores quales sunt hi quia ex auctoritate in
dignatio sunt qd indignissimum e an ad inferiores animo for
tuna corpore qd iniquissimum est an ad infirmos qd superbo
simu est. Tertius locus est p que querimus quid na sit even
turum. hinc ceteri faciunt & simul ostendimus. hinc si con
cessu multos emulos eiusde audacie sumptos. Ex quo qd
male sit euenturum demonstrabimus. Quartus locus e p
quo demonstramus multos alacres expectare quid ita
tuatur. quo dum concessu sit. sibi quoq; tale dero qd lice
at intelligere possint. Quintus locus e p que ostendimus ee
teras res p pta constitutas intellecta ueritate commutatas
corrigi posse. Hanc ee rem que fuit semel iudicata neq; alio
commutari iudicio neq; ulla potestate corrigi possit. Sextus
locus e p que consilio a de industria factu demonstratur
& illud adiungere uoluntario maleficio uenia dari non oport
ere inprudencie concedi non nunquam conuenire. Septimus
locus e p que indignamur qd totum crudele nefarium
extransuicium factu ee dicamus. primum manu obulentia que
res ab legib; & ab aequali uirg remotissima sit. Octauus
locus est p que demonstram nuncigare neq; facitatu ee
neq; ab audacissimis quide hominib; id maleficium de quo
agit. atq; id a feris hominib; & ab barbaris gentib; & in
manib; bestis ee remotu hanc ee que imparentes liberos